

Wet toezicht accountantsorganisaties: verslag verlening OOB-vergunningen

27 september 2007

Vergunningverlening

In oktober 2006 heeft de AFM achttien aanvragen voor een OOB-vergunning ontvangen. Aan dertien aanvragers is op 27 september 2007 een OOB-vergunning verleend. Op basis van haar onderzoek concludeert de AFM dat de Wta en het toezicht heeft geleid tot een versterking van het kwaliteitsbewustzijn en de interne kwaliteitssystemen van deze accountantsorganisaties. Van de overige vijf OOB-vergunningaanvragers heeft één aanvrager de aanvraag omgezet naar een niet OOB-vergunning. Aan vier accountantsorganisaties is (nog) geen vergunning verleend, omdat zij tot op heden niet voldoen aan de eisen die de Wta stelt.

Achtergrond

Op 1 oktober 2006 is de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) in werking getreden. De Wta regelt een vergunningplicht voor alle accountantsorganisaties die wettelijke controles verrichten. De Wta kent twee soorten vergunningen: de OOB-vergunning en de niet OOB-vergunning. Met een OOB-vergunning mag een accountantsorganisatie wettelijke controles verrichten bij zowel Organisaties van Openbaar Belang (OOB's) als bij alle overige organisaties (niet-OOB's). In de Wta is limitatief vastgelegd welke controles 'wettelijke controles' zijn en welke organisaties 'OOB's' zijn. OOB's zijn beursgenoteerde ondernemingen, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen.

Om voor een vergunning in aanmerking te komen moet de accountantsorganisatie aantonen dat zij aan de eisen van de Wta voldoet. De Wta stelt het bestuur van de accountantsorganisatie verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitgevoerde wettelijke controles en de door haar externe accountants afgegeven verklaringen. Hiertoe stelt de Wta eisen aan het bestuur van de accountantsorganisatie en aan het stelsel van kwaliteitsbeheersing en interne kwaliteitsbewaking dat het bestuur in de organisatie moet hebben ingevoerd.

Beoordeling van de vergunningaanvragen door de AFM

De Wta vraagt de vergunningaanvragers aan te tonen dat zij aan de eisen van de Wta voldoen. De AFM heeft hiertoe in de periode april tot eind september 2007 onderzoeken bij de OOB-vergunningaanvragers zelf uitgevoerd, de zogenoemde 'onderzoeken ter plaatse'. De AFM heeft voor deze onderzoeken teams ingezet van gemiddeld vier personen. De onderzoeken hebben afhankelijk van de omvang van de accountantsorganisatie enkele dagen tot meerdere weken geduurd. Uitgaande van de bedoeling van de wetgever hebben de onderzoeken het karakter gehad van een 'quick scan' en zijn zij vooral gericht geweest op het stelsel van kwaliteitsbeheersing en de interne kwaliteitsbewaking van de accountantsorganisatie.

De AFM heeft tijdens de onderzoeken gesprekken gevoerd met het bestuur van de accountantsorganisatie, de compliance officer, externe accountants en met overige medewerkers. Daarnaast heeft de AFM vastleggingen bekeken zoals het kwaliteitsbeleid, het kwaliteitshandboek en de cliëntenadministratie. Ook is van iedere organisatie een aantal wettelijke controledossiers beoordeeld.

De AFM heeft aldus beoordeeld of de accountantsorganisatie in principe voldoet aan alle eisen van de Wta. De AFM heeft niet vastgesteld dat op alle wettelijke controledossiers de interne procedures worden nageleefd, noch dat op alle controledossiers de afgegeven accountantsverklaringen toereikend zijn onderbouwd.

Tekortkomingen

Uit de eerste onderzoeken ter plaatse kwam naar voren dat de accountantsorganisaties zich hebben voorbereid op de komst van de Wta en veel hebben geïnvesteerd in de kwaliteitssystemen die de Wta van hen eist. Niettemin kwamen bij alle onderzochte accountantsorganisaties tekortkomingen naar voren.

Bij de groep van accountantsorganisaties waaraan een vergunning is verleend waren de tekortkomingen dusdanig dat deze op korte termijn oplosbaar waren. Binnen deze groep was bij alle organisaties sprake van één of meerdere van onderstaande tekortkomingen:

- Het stelsel van kwaliteitsbeheersing voldeed nog niet volledig aan de Wta;
- De onafhankelijkheid van de externe accountant en de accountantsorganisatie was door de opzet van de accountantsorganisatie nog onvoldoende gewaarborgd;
- De compliance functie en de interne kwaliteitsbewaking waren nog onvoldoende uitgewerkt;
- De beschikbaarheid van IFRS-kennis was nog onvoldoende gewaarborgd.

De tekortkomingen zijn na afronding van het onderzoek ter plaatse besproken met het bestuur van de accountantsorganisatie. De besturen hebben in goede samenwerking met de AFM daarop direct de benodigde verbeterplannen uitgewerkt en geïmplementeerd. Enkele accountantsorganisaties hebben in het bezoek van de AFM aanleiding gezien om de groep van externe accountants die wettelijke controles mogen verrichten, te beperken. De AFM heeft tijdens vervolfbezoeken de verbeteringen beoordeeld. Voor alle accountantsorganisaties waaraan op 27 september 2007 een vergunning is verstrekt, is de AFM van mening dat het interne kwaliteitsbewustzijn en de kwaliteitssystemen zijn versterkt. Voor deze organisaties geldt dat de AFM heeft vastgesteld dat zij aan de vergunningeisen voldoen.

Bij de accountantsorganisaties die op 27 september 2007 geen vergunning hebben verkregen is naar de mening van de AFM sprake van een aantal tekortkomingen die niet op korte termijn oplosbaar zijn. Deze tekortkomingen hebben een meer structureel karakter en betreffen de opzet van de accountantsorganisatie en de wijze waarop controles worden uitgevoerd.

Informatie over de status van de vergunningaanvragen is te vinden in het register 'accountantsorganisaties' op de website van de AFM. Vergunningaanvragers waarvan de status van de vergunningaanvraag op 'aangevraagd' staat, mogen voorts nog wettelijke controles blijven verrichten. Accountantsorganisaties waarvan de vergunning onherroepelijk is afgewezen, worden uit het register verwijderd.

Datum 27 september 2007

Pagina 3 van 3

Vervolgactiviteiten AFM

De dertien organisaties die een OOB-vergunning hebben verkregen, vallen vanaf het moment van vergunningverlening onder het toezicht van de AFM. De AFM zal periodiek onderzoeken bij deze kantoren verrichten. Deze onderzoeken zullen, in tegenstelling tot het onderzoek bij vergunningverlening, een diepgaander en meer themagericht karakter hebben.

Vergunningverlening niet-OOB accountantsorganisaties

Onder de overgangsregeling heeft de AFM, naast de achttien aanvragen voor een OOB-vergunning, ook bijna 700 aanvragen ontvangen voor een niet-OOB vergunning. De niet-OOB vergunningen worden voorlopig nog niet verleend. Uit de eerste onderzoeken die de AFM bij deze kantoren heeft verricht in de periode januari tot en met april 2007 is gebleken dat een groot deel van deze accountantsorganisaties nog niet voldoet aan de wettelijke eisen. Zie hiervoor ook het AFM persbericht van 17 april 2007 'AFM: verbeteringen nodig bij kleine accountantsorganisaties'. Op grond hiervan moet de AFM bij meer accountantsorganisaties een onderzoek ter plaatse doen dan oorspronkelijk was gepland. De AFM is daarom in overleg getreden met het ministerie van Financiën over verlenging van de termijn voor vergunningverlening met tweemaal een half jaar. De eerste verlenging met een half jaar is inmiddels verkregen. De tweede verlengingstermijn zal te zijner tijd worden aangevraagd, waardoor de vergunningen voor niet-OOB accountantsorganisaties naar verwachting niet voor september 2008 zullen worden verleend. Accountantsorganisaties moeten vanaf 1 oktober 2006 aan de Wta voldoen. Een eventuele afwijzing van de vergunningaanvraag volgt zo snel mogelijk na het onderzoek door de AFM.

-